

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ”Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Samrådsmeddelande om hållbar användning av fosfor”

COM(2013) 517 final

(2014/C 177/14)

Föredragande: **David SEARS**

Den 8 juli 2013 beslutade Europeiska kommissionen att i enlighet med artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

”Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Samrådsmeddelande om hållbar användning av fosfor”

COM(2013) 517 final.

Facksektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 7 januari 2014.

Vid sin 495:e plenarsession den 21–22 januari 2014 (sammanträdet den 21 januari) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 155 röster för och 4 nedlagda röster.

1. Sammanfattning och slutsatser

1.1 Detta samrådsmeddelande ingår i en bredare debatt om hur EU kan upprätthålla försörjningen av råvaror av avgörande betydelse på ett kostnadseffektivt och miljömässigt godtagbart sätt, både för tillverkning och för stöd till djurs och människors liv i en allt mer tätbefolkad och konkurrenspräglad globaliserad värld. Det innehåller en välinformerad, balanserad och tillräckligt omfattande sammanfattning av situationen vad gäller import och användning av fosforbaserade produkter för produktion av livsmedel och andra viktiga tillämpningsområden.

1.2 Kommissionen ställer elva frågor som EESK svarar på och tillhandahåller särskilda rekommendationer om. EESK noterar bidragen från *European Sustainable Phosphorus Platform* (europeisk plattform för hållbar användning av fosfor – ESPP) liksom de bidrag som sannolikt kommer att bli resultatet av arbetet i det europeiska innovationspartnerskapet (EIP) för produktivitet och hållbarhet inom jordbruket. Kommittén stöder dessa initiativ och är förvissad om att arbetet inom dem kommer att leda till goda resultat.

1.3 EESK välkomnar detta tillvägagångssätt som inte nödvändigtvis syftar till att ta fram särskild lagstiftning, något som kommissionen också påpekar. Det kan vara lämpligare att ställa de rätta frågorna och se till att det finns korrekta uppgifter som gör att andra parter kan fatta mer välgrundade beslut. Bästa metoder måste kartläggas och ges god spridning så att andra får möjlighet att följa efter.

1.4 Detta kan kräva kortfristigt marknadsstöd till ny teknik och, om så krävs, ett mer långsiktigt lagreglerat stöd när det gäller ändringar vars stora betydelse det råder enighet om. Mål för övervakning och återvinning av fosfor kommer sannolikt att vara till hjälp. Genomförandet på nationell nivå bör överlätas åt de närmast berörda.

2. Inledning

2.1 Fosfor är en av de väsentliga byggstenarna för liv. Det kan återvinnas i det oändliga men inte ersättas. Fosfor är spritt i hela jordskorpan, men bearbetningsbara reserver av råfosfat finns enbart i några få länder, som alla utom ett (Finland) ligger utanför EU.

2.2 Avfallsprodukter, inklusive fasta restprodukter från växter, djur och människor, innehåller fosfor. Dessa återvinns i varierande grad för markanvändning i anslutning till avfallshantering och som gödsel. Vissa områden har ett överskott, vilket uppfattas som ett problem som leder till försämrad vattenkvalitet och eutrofiering (ökad växtlighet på grund av ett överskott av näringsämnen). Andra har ett underskott och kan inte uppnå stora skördar. Förändrade koncentrationer av människor och djur förvärrar dessa problem.

2.3 De problem och möjligheter som det ovanstående resulterade i rönge ingen större uppmärksamhet under de första 50 åren av råfosfat användning. Utbudet föreföll vara tillräckligt. Priserna var stabila och låga. Skördarna och djuruppfödningen blev alltmer omfattande. År 2008 förändrades detta tvärt. Kina märkte att en inhemsk bristsituation eventuellt skulle uppstå och införde en skatt på export. Världsmarknadspriserna steg dramatiskt. Livsmedelspriserna påverkades. Man började prata om att fosforutvinningstoppen (*peak phosphorus*) redan hade uppnåtts.

2.4 Två år senare gjordes nya beräkningar av världens reserver, enligt vilka dessa hade ökat tiofaldigt och problemet tycktes vara på väg att försvinna, även om ovissheten om den verkliga situationen blev allt starkare. Hur som helst var det dags att börja ställa frågor på allvar.

3. Svar på frågorna

3.1 Är uppfattningen att försörjningstryggheten för EU föranleder oro när det gäller fördelningen av råfosfat? Om så är fallet, hur kan man i samarbete med de producerande länderna ta itu med dessa frågor?

3.1.1 Råfosfat är den främsta källan till fosfor som används för att öka såväl skördarna som djurens tillväxt och därmed upprätthålla allt större populationer. De kända reserverna är koncentrerade till ett fåtal länder. Endast de som har tillgångar som klart överskrider de egna behoven kommer sannolikt att exportera. Man tror att endast en liten del (16 %) av den mängd som utvinns är föremål för handel (Rosemarin & Jensen, *European Sustainable Phosphorus Conference*, mars 2013). Många av dessa länder betraktas som politiskt instabila. Full insyn råder inte på marknaden, som inte heller fungerar helt perfekt. EU är inte självförsörjande och har förlorat arbetstillfällena som en följd av att tillverkningen av slutprodukter (gödningsmedel och fosforbaserade kemikalier) har flyttat till leverantörländerna.

3.1.2 Detta problem kan endast besvaras på global nivå. Om ett folkrikt och/eller rikt land med stor efterfrågan anser sig vara i riskzonen när det gäller tillgången till råvaror, inklusive livsmedel, hotas samtliga länder eller regioner som är beroende av import. Detta gäller också för de varor som framställs av råvarorna. Varje undersökning måste ta hänsyn till detta, särskilt i de fall då tillverkningsmönstren har ändrats och den primära efterfrågan nu finns utanför EU.

3.1.3 Svaret på den första frågan är ett tydligt "ja". Utmaningen är att hitta kostnadseffektiva sätt att öka självförsörjningsgraden. Utvecklingstendenserna efter prishöjningarna på 700 % år 2008 har visat sig vara värdefulla. Trots att priserna har sjunkit sedan dess, har medvetenheten om de fortsatta riskerna bidragit till att stimulera investeringar i hela leveranskedjan. Något som är lika viktigt är att öka medvetenheten om miljöpåverkan i alla led av leveranskedjan och förstå hur man kan minska dessa på ett kostnadseffektivt sätt. Kommissionens stöd till forskningen och intressegruppernas medverkan via det europeiska innovationspartnerskapet och den europeiska plattformen för hållbar användning av fosfor kommer att få avgörande betydelse.

3.1.4 75 % av de kända reserverna finns i Marocko och Västra Sahara (Rosemarin & Jensen, *European Sustainable Phosphorus Conference*, mars 2013). Exporten från Marocko dominerar världshandeln. Andra länder som exporterar till EU är Tunisien och Syrien. Ryssland är en av de största leverantörerna av råfosfat och färdiga produkter. Jordanien och Egypten exporterar stora kvantiteter. Incitamenten att stärka grannskapsavtalen och andra bilaterala avtal är uppenbara.

3.1.5 Denna fråga har diskuterats grundligt i ett aktuellt EESK-yttrande om "Att trygga import som är viktig för EU genom EU:s nuvarande handelspolitik och politik på närliggande områden" ⁽¹⁾, som antogs i oktober 2013. Det är också uppenbart att det finns behov av en metod som är samstämmig, samarbetsinriktad, övergripande, databaserad, aktuell och politiskt medveten samt genomförs taktiskt i EU:s samtliga institutioner på medlemsstaternas vägnar.

3.2 Är den bild av tillgång och efterfrågan som presenteras här riktig? Vad kan EU göra för att bidra till att förbättra tillgången, t.ex. genom att främja hållbar utvinning eller användning av nya utvinningstekniker?

3.2.1 EESK stöder kommissionens användning av aktuella uppgifter från tiden efter 2010 om utbud, och i grova drag om efterfrågan, men alla uppgifter måste betraktas som "vägledande" snarare än "korrekta". EESK menar att det, med tanke på att de kända reserverna utgör mindre än 1 ppm av mängden totalfosfor i jordskorpan, är högst osannolikt att alla aggregerade och utvinningsbara reserver har upptäckts – och ännu mera osannolikt att tekniken för utvinning och återvinning inte kommer att förbättras ytterligare. Efterfrågan kan minskas genom att fortsätta processen för att eliminera fosfor ur rengöringsmedel och genom att uppnå effektivare användning i gödningsmedel eller genom att gå över till kostvanor med lägre köttintag eller stabilisera populationerna.

⁽¹⁾ EUT C 67, 6.3.2014, s. 47-52.

3.2.2 Med tanke på de många variablerna och osäkerheten kring faktiska reserver, är det svårt att se att "Hubbert-kurvor" och förutsägelser om toppvärden för utvinning av fosfor (*peak phosphorus*) skulle kunna utgöra användbara verktyg för prognoser på kort sikt.

3.2.3 EESK stöder ett tekniskt och ekonomiskt samarbete med leverantörländerna för att kartlägga nya reserver, minska miljöpåverkan från gruvdrift, distribution och bearbetning, bygga upp den infrastruktur som behövs, inklusive järnvägar och hamnar, och öka omfattningen av lokal produktion av gödningsmedel med större mervärde.

3.2.4 Detta påverkar dock inte de primära målen för EU:s politik för fosfor – att öka självförsörjningen inom EU och mildra effekterna av överanvändning. Förbättrade uppgifter om flödena inom EU, särskilt i medlemsstater där efterfrågan ökar, kommer att få avgörande betydelse för att utveckla kostnadseffektiva metoder och strategier. Framsteg mot en tillfredsställande livsmedelssäkerhet kommer att vara beroende av detta.

3.3 *Är uppfattningen att informationen om den världsomfattande tillgången och efterfrågan på råfosfat och gödselmedel är tillräckligt tillgänglig, transparent och tillförlitlig? Om inte, vilket vore det bästa sättet att få öppnare och tillförlitligare information på EU-nivå och global nivå?*

3.3.1 Världsomspännande uppgifter, särskilt om reserver, tas fram av United States Geological Survey (USA:s geologiska undersökningar) med bidrag från International Fertilizer Development Center och från andra organisationer, t.ex. den australiska Joint Ore Resources Committee. Med tanke på händelserna under de senaste åren kan man bara hoppas att de kommer att förbättra sina prestationer. FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation har ett starkt intresse av att erhålla tillförlitliga uppgifter. EU skulle kunna koncentrera insatserna här, inklusive satsningar på att minska efterfrågan i stora konsumentländer, främst i Asien, och stöd till nya bedömningar av reserverna i alla länder.

3.3.2 Det är också viktigt med förbättrade uppgifter om efterfrågebaserade flöden och möjligheter att optimera både utbud och efterfrågan i EU. ESPP är den lämpligaste aktören att handha detta. Välunderbyggda och aktuella bidrag från alla berörda aktörer, inbegripet Fertilizers Europe, kommer även fortsättningsvis att vara av avgörande betydelse.

3.4 *Hur ska vi hantera risken för jordföroreningar kopplade till användningen av fosfor i EU?*

3.4.1 Fosfatmalm innehåller varierande spårämnen av metaller, bland annat kadmium, uran och krom. Dessa kan avlägsnas vid livsmedelsanvändning och för tekniskt bruk, men processerna är dyra och genererar avfall. Vanliga sedimentära avlagringar innehåller 25–150 mg Cd/kg P205. Magmatiskt råfosfat (i Ryssland, Finland och Sydafrika) har omkring 10 mg Cd/kg P205. Den fosfor som EU importerar har vanligen låg kadmiumhalt, men långtidsanvändning kan leda till förhöjda halter i mark, växter och djur, och kan därför utgöra en risk för människors hälsa. Kadmiumrening ökar kostnaderna för EU:s jordbrukare och minskar därmed deras möjligheter att konkurrera med sådana importerade grödor som inte har dessa begränsningar. Fosfat från djuravfall och mänskligt avfall har låg kadmiumhalt men kan vara kontaminerat på olika sätt. Det är därför mycket viktigt att fastställa säkra nivåer för alla främmande ämnen.

3.4.2 EESK uppmanar av denna anledning kommissionen att fortsätta och slutföra alla pågående studier, att om så krävs genomföra nya riskbedömningar och att ge lämpliga rekommendationer, särskilt när det gäller tillgänglig teknik för kadmiumrening, och denna tekniks kostnader och användbarhet i olika produktionsprocesser.

3.4.3 EESK konstaterar att jordbruksmetoder ofta är lokalt präglade och kan verka oprecisa. Den tekniska rådgivningen och de bästa metoderna fortsätter att utvecklas, men kännedom om dem sprids inte alltid på ett bra sätt. Förändringar tenderar att gå långsamt om det inte finns starka ekonomiska incitament. Försäljning och användning av blandade NPK-gödsel tar inte hänsyn till att behoven kan variera mellan olika åkrar. Även i denna fråga är det mycket viktigt med livslångt lärande.

3.4.4 Det är därför nu mycket viktigt med en övergång till "precisionsjordbruk", med större uppmärksamhet på lokala behov, tillgänglighet och frisättningsmönster, och med användning av både naturliga och syntetiska gödningsmedel, samt med de incitament som behövs för att uppmuntra förändringar. De EU-generaldirektorat som har ansvaret för både forskning och jordbruk kommer att ha en viktig roll att spela i denna process.

3.5 Vilka tekniker har den största övergripande potentialen att förbättra en hållbar användning av fosfor? Vilka är kostnaderna och fördelarna?

3.5.1 Fosfor är ett stabilt icke-radioaktivt ämne, och kan därför återvinnas och återanvändas i det oändliga. Det finns inte i någon betydande grad i atmosfären men kan gå förlorat genom markerosion eller transport i vatten, och slutar vanligen på havsbotten. Återvinning från inlandsvattensystem undersöks som ett steg mot rening. Återvinning för återanvändning bör uppmärksammas mer.

3.5.2 Hållbar användning förutsätter en livscykelanalys (LCA) av vägen från "gruva" till "jord" till "bord" till "hav". Mineralutvinning kräver stora mängder av energi och vatten, ofta i områden där det råder brist på båda. Transport och bearbetning kräver användning av kolväten och genererar växthusgaser. I nuläget är svinnet högt: Endast cirka 15 % av utvunnet fosfor når fram till de livsmedel som vi äter (Rosemarin och Jensen, *European Sustainable Phosphorus Conference*, mars 2013, anger 20–25 %; uppgifter från ESPP tyder på att det endast är 15 %). Denna användning är dock av avgörande betydelse för alla sorters liv. Processen kan optimeras men inte ersättas.

3.5.3 Användning för icke-livsmedelsändamål är en annan sak. Tvätt- och rengöringsmedel för hemmabruk kan framställas utan fosfater och förbrukningen har minskat avsevärt. Användningen av grödor till biodrivmedel utgör ett mycket större hot. Energikostnaderna och fördelarna i alla skeden måste kvantifieras bättre. EESK har tittat närmare på några av de sociala och ekonomiska konsekvenserna: Det finns nu ett överhängande behov av en fullskalig livscykelanalys som omfattar fosforanvändningen, och politiken måste om nödvändigt anpassas.

3.5.4 I samtliga fall måste satsningar göras för att minska förbrukningen av primärfosfor (nya insatsvaror, vilket kräver import till EU) och för att öka återanvändningen av organiskt material (livsmedel, produktionsavfall och kompostmaterial) och en säker återvinning av fosforrikt material som för närvarande betraktas som "avfall" (avföring från djur och människor, avfallsvatten och avloppsslam). Användningsområden måste utformas för biprodukter som uppstår vid beredningen.

3.5.5 Det finns behov av att kartlägga lämpliga metoder för att uppnå detta och för att öka medvetenheten hos tillsynsmyndigheter, leverantörer, jordbrukare, återförsäljare och deras kunder, så att de börjar använda de nya produkter och metoder som är att föredra. Det pågår ett arbete med att identifiera kommersiellt gångbara lösningar. ESPP och andra organ har ett nära samarbete med kommissionen för att förverkliga dessa.

3.5.6 Kommissionen och övriga institutioner, byråer och rådgivande organ inom EU bör fortsätta att kartlägga lagstiftning som antingen behöver bli föremål för översyn eller genomföras bättre i ljuset av erfarenheterna och föränderliga externa behov. Hela sättet att betrakta "avfall" måste tas under nytt övervägande – något som också håller på att ske. Som noteras i meddelandet är den nuvarande strategin fragmenterad och föga hjälpsam, och den utgör ett hinder för att uppnå de önskvärda resultaten när det gäller återanvändning och återvinning.

3.6 Vad bör EU främja när det gäller vidare forskning och innovation rörande hållbar användning av fosfor?

3.6.1 Kommissionen bör uppmuntra forskning där det finns ett önskvärt resultat men där de marknadsdrivna kommersiella incitamenten inte är tydliga (t.ex. på grund av fortsatt tillgång till primärfosfor till relativt låg kostnad) eller om det är troligt att det kommer att finnas olösta intressekonflikter (t.ex. när det gäller kvalitetsnormer för gödningsmedel med återvunnet fosfor kontra råfosfat) eller om nationell praxis inom EU skiljer sig kraftigt åt (t.ex. när det gäller aktuell fosfatanvändning och konsumtionstrender) eller där tydliga samverkans effekter inte med lätthet kan uppnås (t.ex. i fråga om överföring av djuravfall och annat fosforrikt avfall från medlemsstater där det finns ett överskott till medlemsstater med ett underskott).

3.6.2 Det måste erkännas att det behövs bättre kommunikation mellan berörda sektorer, att det finns olikheter i gällande lagstiftning och att ansvarsområdena inom kommissionen och andra tillsynsmyndigheter är splittrade och ibland motstridiga.

3.7 Finns det tillräckligt med information om effektiv användning av fosfor och användning av återvunnen fosfor inom jordbruk? Om inte, vilken statistisk information skulle ytterligare behövas?

3.7.1 Här är svaret "nej". Det finns ett klart behov av tillförlitlig, mindre fragmenterad och mer fullständig information om andra främmande ämnen, deras källor och upptag i livsmedel, inbegripet tungmetaller (och lättare metaller), läkemedel och metaboliter, patogener, tillhörande näringsämnen, tillgänglighet, frisättningsmönster, övergripande agronomisk effektivitet, återvinningsteknik, miljöpåverkan osv.

3.7.2 En bra start skulle vara om statistiska uppgifter fanns tillgängliga. Utbildning och ägarskap samt acceptans av förändringar kommer att vara av avgörande betydelse. Partnerskap mellan kommissionen och sådana organ som ESPP förefaller vara det lämpligaste sättet att uppnå detta.

3.8 Hur kan det europeiska innovationspartnerskapet om produktivitet och hållbarhet inom jordbruket bidra till att främja en hållbar användning av fosfor?

3.8.1 Fem europeiska innovationspartnerskap har lanserats inom ramen för Europa 2020-strategin. Tre av dessa rör jordbrukssektorns produktivitet, vatten och råvaror och kommer att påverka jordbrukssektorn i allmänhet och fosfor i synnerhet – vilket även de återstående två (smarta städer och aktivt och hälsosamt åldrande) kommer att göra i mindre utsträckning. Strategin för fosfor är ett nytt problem som behöver lösas, och den skulle kunna fungera som modell på andra områden.

3.8.2 Det har inrättats en styrkommitté på hög nivå, och en strategisk genomförandeplan (SIP) har antagits. Detta kommer att bli framgångsrikt om aktörerna samarbetar och om alla berörda parter är representerade och deltar aktivt. Tonvikten ligger på åtgärder som är möjliga inom EU – i stort sett "från jord till bord", och omfattar därför inte vissa teman (se ovan).

3.8.3 EESK håller med om att innehållet i SIP bör vara mycket brett och vittomfattande, men konstaterar att det saknas tydligt definierade prioriteringar, tvistlösningsmekanismer samt tidsplaner för åtgärder. Det finns inte mycket diskussion om de områden där EU:s eller medlemsstaternas politik (att subventionera eller inte subventionera, eller ens tillåta, särskilda aktiviteter i strävan efter att uppnå andra mål) har lett till ekonomiskt ohållbara eller oönskade effekter i eller utanför EU.

3.8.4 EESK hoppas att EIP uppfyller sina mål i tid – detta skulle få positiva konsekvenser för fosfor. Diskussionerna bör omfatta användningen av näringsämnen, gödningsmedlens effektivitet, återvinning, halten av främmande ämnen samt hantering, transport och användning av gödsel och annat organiskt avfall. Detta bör innebära ett stöd för ESPP:s arbetsprogram. Självfallet bör de två samverka.

3.9 Vad skulle kunna göras för att säkerställa bättre hantering och mera omfattande bearbetning av gödsel i områden med överskott samt uppmuntra användning av bearbetad gödsel utanför dessa områden?

3.9.1 "Avfall" betecknar allt material som av dess direkta ägare betraktas vara utan eller ha ett negativt värde; om det kan ges ett värde, rör det sig om en produkt som kan bli föremål för handel. I en alltigenom effektiv process värdesätts och utnyttjas alla utgående materialströmmar. Globaliseringen har gjort att en analys av detta blir mer komplicerad, men innebär samtidigt att det är ännu angelägnare att hitta en lösning. Flytande och fasta avfallsflöden från växter, djur och människor måste nu ses som handelsmöjligheter snarare än som kostsamma problem.

3.9.2 Det är lättare sagt än gjort. Det kommer att kräva forskning och ny teknik, och bestämmelserna bör ändras för att säkerställa större klarhet och säkerhet när det gäller innehållet vid gränsöverskridande och inhemska förflyttningar. De ekonomiska incitamenten måste vara tydliga. Lokala lösningar som inbegriper bearbetad eller annan gödsel och konstgödsel förefaller ha störst chans att lyckas. Projekt skulle kunna utvecklas i lokalsamhällena eller på regional nivå för att lösa specifika problem, använda investeringar på ett lämpligt sätt och minimera miljöpåverkan.

3.9.3 Aktörerna inom det europeiska innovationspartnerskapet och den europeiska plattformen för hållbar användning av fosfor kommer att spela en viktig roll när det gäller att anpassa globala lösningar till reella möjligheter på gårdar, i lokalsamhällena och på lokal och regional nivå. Medlemsstaterna och andra företrädare för det civila samhället måste engageras fullt ut.

3.10 Vad kan göras för att förbättra återvinningen av fosfor från livsmedelsavfall och annat bionedbrytbart avfall?

3.10.1 Det bästa sättet att reducera livsmedelsavfallet är att se till att livsmedel distribueras och konsumeras som en del av en balanserad och hälsosam kost av dem som behöver det för sitt livsuppehälle. Man behöver se över bestämmelserna för märkning och praxisen inom detaljhandeln med avseende på "kvalitet" (form, utseende och storlek kontra smak och näringsinnehåll), portionsstorlekar, bäst före- eller utgångsdatum och hanteringen av livsmedel som inte sålts. Storskaliga kommersiella användare (livsmedelsberedningsföretag, storkök och restauranger) bör minimera avfallet av rent kommersiella skäl – och de bör åläggas att kompostera allt som de inte kan använda direkt. Branschövergripande initiativ som inbegriper detaljhandeln bör uppmuntras. Hushållens livsmedelsavfall kan och bör minimeras genom effektivare inköp och användning inom utsatt tid – och här handlar det i hög grad om konsumentinformation. Enskild kompostering av avfall är möjligt på landet men svårare i större städer.

3.10.2 Separat insamling av biologiskt nedbrytbart avfall förutom trädgårdsavfall är ofta relativt begränsat och sker under förutsättning att det finns tillgängliga medel och beroende på vad som prioriteras. Kompostering av allt som inte kan konsumeras innebär att fosfor stannar kvar i livsmedelskedjan och förbättrar markkvaliteten där det behövs. Man måste fästa uppmärksamheten på mervärdet, inte bara på avfallshanteringen.

3.11 Borde det vara obligatoriskt eller önskvärt med någon form av återvinning av fosfor från rening av avloppsvatten? Vad kan göras för att göra avloppsslam och bionedbrytbart avfall mer tillgängligt och godtagbart för åkerbruk?

3.11.1 Det finns redan lösningar för småskaliga tillämpningar i hemmet, i första hand för att lösa problem med överflöd av fosfor på avlägsna platser som leder till eutrofiering i närliggande vattensamlingar. De är emellertid dyra och förefaller vara svåra att anpassa till mer tätbefolkade stadsområden. Städernas storlek avgör ofta vad som är möjligt.

3.11.2 Städernas avloppssystem styrs av bestämmelser om kvaliteten på avloppsvattnet och inte de specifika beståndsdelarnas potentiella värde. Detta bör ses över snarast. Att byta ut tekniken i befintliga avloppssystem kan vara dyrt; att föreslå nya utformningar i samband med nya investeringar som ger aktörerna större mervärde förefaller bättre. Användningen av fasta restprodukter från reningsverk som gödning bör fokusera på att optimera skördarna, inte på att uppfylla deponeringskraven.

3.11.3 Det kommer att behövas nya standarder vad gäller tillämpningar för livsmedelsproduktion, inbegripet åkerbruk, där det även används konstgödsel (vars kvalitet och prestanda det är lättare att kontrollera). Icke-livsmedelsrelaterade tillämpningar erbjuder enklare lösningar (parker, golfbanor, stads- och industrimiljö, miljöåtervinning, skogsbruk, erosionskydd, skydd mot havet osv.).

3.11.4 Det finns ett fortlöpande behov av målinriktad forskning och utveckling av ny kostnadseffektiv teknik. Det gagnar alla om detta uppmuntras, finansieras och ges publicitet på EU-nivå och får stöd genom en kartläggning och en effektiv överföring av befintlig praxis. Framgångsrik teknik genererar arbetstillfällen och öppnar upp marknaderna. Effektivitet vid livsmedelsproduktion, distribution, användning och avfallshantering bidrar till att minska kostnaderna för konsumenterna och till att andra energi- och klimatmål uppfylls.

3.11.5 Hinder i utvecklingen bör undanröjas. Det bör utformas harmoniserade kriterier för när avfall upphör att vara avfall och ett nytt synsätt när det gäller definitionen och kontrollen av avfall. Ramdirektiven för kemikalier (Reach), mark- och vattenkvalitet, gödselmedel, livsmedelsanvändning och avfallshantering bör ses över för att se till att målen fortfarande är relevanta och kompletta samt att de uppfyller EU:s krav som det ser ut i dag i den globaliserade värld vi lever i. Ett korrekt och proportionerligt genomförande på nationell och lokal nivå är viktigt. EESK deltar gärna i denna process.

Bryssel den 21 januari 2014

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Henri MALOSSE